

Systeendenken en systeemgeneeskunde

Systeendenken is een benadering die tracht overzicht van het geheel te behouden, in plaats van zich te concentreren op afzonderlijke onderdelen. Uitgangspunt is dat onderdelen deel uitmaken van een groter interdisciplinair geheel. Het gedrag van een systeem wordt niet als een simpele keten van oorzaak-gevolg-relaties beschouwd, maar als het samenspel van met elkaar communicerende en op elkaar reagerende deelsystemen. Terugkoppeling speelt hierbij een belangrijke rol. Systeendenken vereist een holistische kijk. Met andere woorden: er wordt niet alleen naar de afzonderlijke deelsystemen gekeken, maar vooral ook naar de manier waarop zij wisselwerking vertonen en naar hun plaats in het geheel.

Systeemgeneeskunde gaat er van uit dat alle afzonderlijke systemen binnen een organisme interactief met elkaar in verbinding staan en op elkaar reageren. De interactie van elkaar informerende (orgaan)systemen wordt beïnvloed door subtiele maar significante interventies. Binnen systeemgeneeskunde tracht men met minimale interventies het organisme ertoe aan te zetten de gewenste homeostase te herstellen. Integratie van behandel disciplines staat hierbij voorop binnen systeemgeneeskunde. Die disciplines zijn zeer divers en variëren van bijvoorbeeld reguliere Westerse geneeskunde, homeopathie en chiropractie tot Chinese geneeskunde, Ayurveda, Indiase filosofie en Tibetaanse geneeskunde.

In de 'main stream' wetenschappelijke benadering staat *fragmentatie* nog steeds centraal. Ook de academische structuur zelf alsmede de marktstructuur van de sector Life Sciences is nog immer op het principe van fragmentatie gestoeld. Er komen steeds meer signalen dat er een omslag in het denken tot stand komt binnen de Westerse Wetenschap en sector Life Sciences, naar een meer systemisch gericht model. Ook preventieve en meer geïndividualiseerde gezondheidszorg zijn in opkomst om op gebied van gezondheidszorg in de 21e eeuw te kunnen blijven innoveren en gezondheidszorg betaalbaar te houden.